

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach w sprawie z powództwa (...) z siedzibą w M. przeciwko S. M. o zapłatę, oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu. (wyrok, k. 134)

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił naruszenie:

1. art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. poprzez:

a) przyjęcie, że powód nie udowodnił wysokości szkody; a w konsekwencji przez bezpodstawne przyjęcie, że wysokość szkody została skutecznie przez pozwanego zakwestionowana, mimo, że ciężar udowodnienia ewentualnej niższej wysokości szkody spoczywał w realiach niniejszej sprawy na pozwanym;

b) uznanie, że ciężar udowodnienia faktu, że opakowania zwrotne były mniej warte niż cena ich zakupu tj. poniżej 1,20 zł netto spoczywał na powodzie, podczas gdy powód wskazał wysokość szkody, którą poniósł w postaci rachunku za zakup zwrotnych opakowań k. 111-113 akt – udowodniając w ten sposób chociażby wysokość poniesionej straty z tytułu konieczności zakupu nowych opakowań w miejsce utraconych, zaś pozwany nie wykazał innej wysokości szkody jako adekwatnej;

c) poprzez pominięcie okoliczności, że w niniejszej sprawie to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, iż rozliczył się z opakowań zwrotnych. Pozwany natomiast okoliczności takiej nie wykazał żadnym środkiem dowodowym;

d) poprzez dowolne ustalenie, iż koniecznym było ustalenie w niniejszej sprawie indywidualnych cech opakowań, podczas gdy okoliczność ta jest nieistotna, albowiem posiadanie opakowań było przeniesione między stronami jako rzeczy oznaczonej co do gatunku, jednocześnie pozwany nie spersonifikował tychże rzeczy poprzez złożenie ich w depozycie albo u powódki;

2. art. 361 § 2 k.c., poprzez uznanie przez Sąd, że strata nie może być odpowiednikiem ceny nowych opakowań zwrotnych, podczas gdy powódka nie ma obecnie obiektywnej możliwości zbadania stanu opakowań zwrotnych, gdyż ich fizycznie nie otrzymała, od chwili ich wydania upłynął znaczny okres czasu, przekazywała opakowana co do gatunku a nie co do tożsamości; a ponadto poprzez nie uwzględnienie przez Sąd okoliczności, że strata to konieczność zakupu przez powódkę nowych opakowań zwrotnych w miejsce nieodzyskanych;

3. poprzez nieuwzględnienie okoliczności, że wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego względem powoda z art. 471 k.c. zostały spełnione;

4. poprzez niezastosowanie przez analogię art. 479 k.c.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie dochodzonej pozwem kwoty netto 3.546,00 zł i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania za I instancję według norm przepisanych oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych. (apelacja, k. 147-148)

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i podlega uwzględnieniu.

Na wstępie należy podkreślić, iż sprawa niniejsza toczyła się w postępowaniu uproszczonym, a zatem w myśl art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na wymienionym w pkt 1 zarzucie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie i wymienionym w pkt 2 zarzucie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

Sąd Okręgowy oparł się na ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy, z wyjątkami o których będzie mowa poniżej.

Argumentacja zaprezentowana przez apelującego uzasadnia twierdzenie o naruszeniu przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwe pominięcie istotnych fragmentów materiału procesowego w postaci faktur zakupu nowych skrzynek na pieczarki (faktura nr (...), k. 111, faktura nr (...), k. 112) oraz zeznań prezesa zarządu powoda Z. K. na okoliczność wysokości poniesionej przez powoda szkody w związku z brakiem zwrotu skrzynek przez pozwanego. W konsekwencji Sąd I instancji błędnie przyjmując, że powód nie udowodnił wysokości dochodzonego roszczenia i przypisując stronie powodowej obowiązek przeprowadzenia dowodu na okoliczność ustalenia wysokości odszkodowania w odniesieniu do skrzynek częściowo używanych, naruszył art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

Należy podkreślić, że Sąd I instancji w okolicznościach niniejszej sprawy słusznie uznał kwotę dochodzoną pozwem (wskazaną przez powoda w fakturze VAT nr (...) z dnia 2.09.2016 r.) za odszkodowanie żądane za niezwrócone skrzynki. Obowiązkiem pozwanego, wynikającym z dotychczasowej praktyki stron (sprzedaż przez powoda pieczarek w trzykilogramowych skrzynkach, które pozwany oddawał powodowi), był zwrot skrzynek na pieczarki. Takie ukształtowanie stosunku umownego przez strony wynikało z dotychczasowej, kilkuletniej praktyki stron. Świadczą o tym takie okoliczności i dowody jak: prowadzenie przez strony szczegółowej dokumentacji w zakresie przekazywania i odbioru skrzynek (np.: dokumenty wydania towaru, k. 18, 20, 21 i dalsze), coroczne zestawienia sald obrotu skrzynkami (k.5, 7, 122 – 125), a także zeznania Z. K. (prezesa zarządu powoda). Na podstawie tychże dowodów, w tym zwłaszcza zeznań Z. K. można zasadnie przyjąć, że skrzynki te były wielokrotnego użytku (jak zeznała mogły być użyte nawet dziesięciokrotnie) i podlegały zwrotowi do powoda. Twierdzenia pozwanego, że były to skrzynki jednorazowego użytku nie znalazły potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym sprawy, który wskazywał na okoliczność wręcz przeciwną. To na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, że opakowania były jednorazowego użytku, czemu nie sprostał.

Należy podkreślić, że uprawnione jest w świetle materiału dowodowego niniejszej sprawy odwoływanie się do praktyki obrotu stron dla uzasadnienia twierdzeń o powinności pozwanego zwrotu skrzynek powodowi. Ustalona praktyka w stosunkach danego rodzaju jest okolicznością, która (jeśli będzie zakwalifikowana jako ustalony zwyczaj) współkształtuje treść oświadczenia woli (art. 56 k.c. oraz art. 65 §1 k.c.). Nie zmienia to wprawdzie faktu, że treść zwyczaju wymaga dowiedzenia przed Sądem (jest przedmiotem dowodu). W realiach niniejszej sprawy istnienie ustalonej praktyki zostało wykazane przy pomocy wyżej wskazanych dowodów. Pozwany zaś skrzynek nie zwrócił, lecz – jak wynika z jego zeznań – oddał je do utylizacji. Tym samym pozwany nie wykonał należycie swojego zobowiązania i ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 471 k.c.

W następstwie niewykonania przez pozwanego wskazanego obowiązku i zniszczenia skrzynek, powód zmuszony był do zakupu nowych skrzynek, a cena netto za jaką powód je nabył stanowi wysokość poniesionej przez niego szkody. Po stronie powoda powstała zatem szkoda o wartości 3.546 zł, wyliczona przy uwzględnieniu wartości netto jednej skrzynki wskazanej na fakturach (...) oraz (...) i ilości niezwróconych skrzynek (1,20 zł x 2955). Nie można przy tym uznać, jak wskazuje pozwany, że zniszczone przez niego skrzynki były już używane, a zatem powodowi nie należy się odszkodowanie za zakup nowych skrzynek. Podkreślić należy bowiem, że z punktu widzenia powoda, skrzynki te były w stanie dobrym, skoro zaewidencjonował je do zwrotu i dalszego używania. Sąd I instancji błędnie uznał, że to powód powinien udowodnić ile skrzynek było nowych, ile używanych i w jakim stopniu nastąpiło zużycie. Skoro pozwany zniszczył te skrzynki, uniemożliwiając w ten sposób dokonanie takiej oceny, to w konsekwencji na nim spoczywał ciężar dowodu, że część skrzynek nie nadawała się do dalszego używania albo, że istniała możliwość zakupu

takich skrzynek za niższą kwotę niż to uczynił powód (np. skrzynek używanych). Pozwany tych okoliczności jednak nie udowodnił.

Podstawę prawną żądania powoda (i rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego) stanowią przepisy art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. i w zw. z art. 363 § 1 i § 2 k.c.

Podkreślić należy, iż pozwany w postępowaniu przed Sądem I instancji nie zakwestionował skutecznie ani ilości skrzynek „zutylizowanych” ani też wartości skrzynek zakupionych przez powoda, a zatem należało uznać, że powód udowodnił wysokość szkody za pomocą dowodów z dokumentów załączonych do pozwu. Powód w pozwie bezzasadnie żądał powiększenia szkody naliczając podatek od towarów i usług od wartości netto skrzynek, jednak w apelacji ograniczył żądanie do kwoty netto.

Za chybiony należało również uznać zarzut pozwanego przedawnienia roszczenia oparty na przepisie art. 554 k.c., który nie mógł mieć zastosowania w sprawie. Zgodnie ze wzmiankowanym przepisem, roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży produktów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch. Sąd Okręgowy podkreśla, iż omawiany przepis należy wyklądać zawężająco tylko do roszczeń ściśle związanych z wykonaną sprzedażą, a przedmiotem sprzedaży w niniejszej sprawie były pieczarki, nie zaś opakowania. W związku z powyższym zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje ogólny trzyletni (nie zaś dwuletni) termin przedawnienia z art. 118 k.c. obowiązujący dla roszczeń wynikających z działalności gospodarczej.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił pkt 1 zaskarżonego wyroku zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.546 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty i oddalając powództwo co do odsetek w pozostałym zakresie. Odsetki za opóźnienie Sąd Okręgowy zasądził od dnia następującego po upływie siedmiodniowego terminu do zapłaty kwoty odszkodowania, liczonego od dnia otrzymania przez pozwanego przedsądowego wezwania do zapłaty, tj. 9 stycznia 2017 r. (k. 4 i 18a). Powód wprawdzie domagał się odsetek od daty 24 września 2016 r., czyli od dnia następującego po dniu płatności faktury VAT (...) (określonego na dzień 23 września 2016 r.), jednakże nie udowodnił daty doręczenia pozwanemu tej faktury. Nadto, zdaniem Sądu Okręgowego wystawienie faktury było nieuzasadnione, ponieważ powodowi nie należał się podatek VAT. Z powyższych przyczyn, oddaleniu co do tej części odsetek podlegała również apelacja, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.c.

Zmiana wyroku co do istoty sprawy, spowodowała konieczność zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu w I instancji, które Sąd Okręgowy rozliczył w oparciu o art. 100 k.p.c. W sprawie o zapłatę 4.361,58 zł, z żądanej kwoty, zasądzono 3.546 zł, a zatem powód wygrał spór w 81 %. Łącznie koszty poniesione przez strony w postępowaniu przed Sądem I instancji wyniosły 1017 zł, w tym koszty powoda 100 zł oraz koszty pozwanego 917 zł. Powoda zgodnie z podaną zasadą powinny obciążać koszty w kwocie 193 zł (19 % z 1017 zł), a pozwanego w kwocie 824 zł (81 % z 1017 zł). Powód zobowiązany jest zatem zwrócić pozwanemu kwotę 93 zł (917 zł – 824 zł) tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., z uwagi na to, że oddalenie apelacji dotyczyło jedynie odsetek, a więc powód przegrał postępowanie apelacyjne jedynie w nieznacznym zakresie. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 100 zł tytułem zwrotu opłaty za apelację.